

สารบัญ

หน้า

บทที่ 1 บทนำ

1.1	วัตถุประสงค์ของการวิจัย	2
1.2	ความสำคัญและประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	3
1.3	แนวคิดและความหมายของการตรวจราชการ	4
1.4	แนวคิดและนิยามของการตรวจราชการ	10
1.4.1	ทิศทางและภาพรวมของการปฏิรูป	10
1.4.2	ทฤษฎีและแนวความคิดที่เกี่ยวข้องกับการปฏิรูปภาครัฐ	16
1.4.3	การปฏิรูประบบบริหารงานภาครัฐและการตรวจราชการสมัยใหม่	25
1.4.4	การปฏิรูปการบริหารงานภาครัฐและการตรวจราชการของไทย	27
1.5	ทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง	30
1.6	ระเบียบวิธีและกระบวนการการดำเนินการวิจัย	35
1.6.1	ประเด็นของการวิจัยและสมมติฐาน	35
1.6.2	กรอบการดำเนินการวิจัย	37
1.6.3	ตัวแปรการวิจัย	39
1.6.4	วิธีการจัดเก็บและวิเคราะห์ข้อมูล	45
1.6.5	ขอบเขตและข้อจำกัดของการวิจัย	47
1.7	การนำเสนอผลการวิจัย	48

บทที่ 2 ระบบการตรวจราชการและผู้ตรวจราชการของไทย

2.1	ความเป็นมาและพัฒนาการ	51
2.1.1	การตรวจราชการในยุคอดีต	51
2.1.2	การตรวจราชการในสมัยยุคประชาธิปไตย	53
2.2	ภารกิจ บทบาท และอำนาจหน้าที่ของผู้ตรวจราชการ	56
2.2.1	ภารกิจของการตรวจราชการ	56
2.2.2	บทบาทของผู้ตรวจราชการ	57
2.2.3	อำนาจหน้าที่ ความรับผิดชอบและผลลัพธ์ที่คาดหวัง	58
2.2.4	อัตรา ตำแหน่ง และการบรรจุแต่งตั้ง	60

2.3 การจัดโครงสร้างและการประสานงาน	66
2.3.1 โครงสร้างของระบบการตรวจสอบราชการในภาพรวม	66
2.3.2 โครงสร้างและอัตรากำลังของหน่วยสนับสนุนการตรวจสอบราชการ ในระดับสำนักนายกรัฐมนตรี และระดับกระทรวง	69
2.3.3 โครงสร้างองค์การและอัตรากำลังของหน่วยสนับสนุนการตรวจสอบ ราชการในระดับกรม	75
2.3.4 การประสานงานการตรวจสอบราชการ	80
2.4 รูปแบบและกระบวนการตรวจสอบราชการ	81
2.4.1 รูปแบบของการตรวจสอบราชการ	84
2.4.2 กระบวนการตรวจสอบราชการ	85
2.5 ผลการดำเนินงานตรวจสอบราชการที่ผ่านมา	95
2.6 หน่วยงานกลางและกลไกที่เกี่ยวข้องกับการตรวจสอบราชการ	99
2.7 ฝ่ายนิติบัญญัติ ศาลปกครอง องค์กรอิสระตามรัฐธรรมนูญ และกลไกอื่นๆ	105
2.8 สรุปสภาพการณ์ของภาคตรวจสอบราชการและผู้ตรวจสอบราชการไทย	111

บทที่ 3 ผลการวิเคราะห์ระบบการตรวจสอบราชการและผู้ตรวจสอบราชการของไทย

3.1 ยุทธศาสตร์	115
3.1.1 ความสอดคล้องของการตรวจสอบราชการกับสถานการณ์ภายนอกและ ภายในองค์กร	115
3.1.2 น้ำหนักความสำคัญหรือจุดเน้นของการตรวจสอบราชการ	117
3.1.3 ความสำคัญที่ได้รับจากหน่วยงาน	119
3.2 โครงสร้าง	120
3.2.1 ความสอดคล้องของการจัดแบ่งส่วนงานกับภารกิจที่จะต้องดำเนินการ	120
3.2.2 ความเพียงพอของขอบเขตของอำนาจหน้าที่ และความรับผิดชอบ	121
3.2.3 ความชัดเจนของการจัดแบ่งส่วนงานและความประสานสอดคล้องกัน	122
3.3 ระบบงาน	123
3.3.1 ประสิทธิผลของกระบวนการตรวจสอบราชการ	123
3.3.2 ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศสนับสนุนการตรวจสอบราชการ	125
3.3.3 การจัดการความรู้ด้านการตรวจสอบราชการ	126

3.4 บุคลากร	127
3.4.1 การจัดอัตรากำลัง	127
3.4.2 วิธีการที่ได้มาซึ่งบุคลากร	128
3.4.3 การดูแลและรักษาบุคลากร	130
3.5 ความรู้ความสามารถและความทักษะ	131
3.6 แบบแผนการปฏิบัติงานและค่านิยมร่วม	133
3.6.1 แบบแผนการปฏิบัติงาน	133
3.6.2 ค่านิยมร่วม	133
3.7 สรุปผลการวิเคราะห์ระบบการตรวจราชการและผู้ตรวจราชการของประเทศไทย	136

บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ระบบการตรวจราชการและผู้ตรวจราชการของต่างประเทศ

4.1 ระบบการตรวจราชการและผู้ตรวจราชการของประเทศไทยหรือเมรุกา	143
4.1.1 ความเป็นมา	143
4.1.2 โครงสร้างและระบบงาน	146
4.1.3 บทบาทและอำนาจหน้าที่ของผู้ตรวจราชการ	151
4.1.4 ข้อวิพากษ์ใจกรณีและการเปลี่ยนแปลง	153
4.1.5 ผลการดำเนินงานของผู้ตรวจราชการ	157
4.2 ระบบการตรวจราชการและผู้ตรวจราชการของประเทศฝรั่งเศส	163
4.2.1 ความเป็นมา	163
4.2.2 โครงสร้างและระบบงาน	163
4.2.3 บทบาทและอำนาจหน้าที่ของผู้ตรวจราชการ	164
4.2.4 สำนักผู้ตรวจราชการด้านการคลัง	164
4.2.5 การตรวจราชการด้านสังคม	166
4.2.6 สถาบันประเมินผลแห่งชาติ	168
4.3 ระบบการตรวจราชการและผู้ตรวจราชการของประเทศไทยอังกฤษ	168
4.3.1 ความเป็นมา	168
4.3.2 โครงสร้างและระบบงาน	169
4.3.3 กลุ่มงานปรับปรุงระบบราชการให้มีความทันสมัย	171
4.3.4 ระบบการตรวจราชการเฉพาะด้าน	173

4.4 ระบบการตรวจราชการและผู้ตรวจราชการของประเทศไทยปัจจุบัน	177
4.4.1 ความเป็นมา	177
4.4.2 โครงสร้างและระบบงาน	178
4.4.3 การให้คำปรึกษาแนะนำ	181
4.5 ระบบการตรวจราชการและผู้ตรวจราชการของประเทศไทยสถานรัฐสภาหลัก	183
4.5.1 ความเป็นมา	183
4.5.2 ระบบการตรวจสอบและการตรวจราชการของกระทรวง/กรม	184
4.5.4 บทบาทของสำนักนายกรัฐมนตรี	188
4.6 สรุปผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบ	188
4.6.1 ความเป็นมา	189
4.6.2 โครงสร้างและระบบการตรวจราชการ	189
4.6.3 บทบาทและอำนาจหน้าที่ของผู้ตรวจราชการ	191
4.6.4 แนวโน้มและทิศทางของยุทธศาสตร์การตรวจราชการ	192
บทที่ 5 สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ	
5.1 สรุปผลการวิจัย	199
5.2 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการพัฒนาระบบการตรวจราชการและผู้ตรวจราชการ	204
5.2.1 ยุทธศาสตร์การตรวจราชการแนวใหม่	204
5.2.2 การปรับเปลี่ยนระบบและกระบวนการตรวจอราชการ	207
5.2.3 การปรับปรุงโครงสร้างองค์กรในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการตรวจราชการ	219
5.2.4 การพัฒนาผู้ตรวจราชการ	238
5.2.5 การพัฒนาเจ้าหน้าที่สนับสนุนผู้ตรวจราชการ	245
5.2.6 การปรับปรุงระบบสนับสนุนที่เกี่ยวข้องกับการตรวจราชการ	251
5.3 สรุป	255
บรรณานุกรม	257

สารบัญบทนำ

หน้า

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก รายชื่อผู้ให้สัมภาษณ์	266
ภาคผนวก ข ผลการสำรวจความคิดเห็นเกี่ยวกับการพัฒนาระบบการตรวจสอบการ และผู้ตรวจราชการ	267
ภาคผนวก ค การประชุมกลุ่มย่อยกับผู้ตรวจราชการระดับต่างๆ	279
ภาคผนวก ง การประชุมกลุ่มย่อยระดับจังหวัด	282
ภาคผนวก จ การสัมมนากลุ่มย่อยเสนอผลสรุปรายงานผลการจัดซื้อบนสมบูรณ์	284

สำหรับการศึกษาและกิจกรรมทางวิชาการ
For educational use and reference only